

9. december 2011

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af Arresthuset i Århus den 5. november 2009

OPFØLGNING

J.nr. 2009-3498-628/PH

Indholdsfortegnelse

Ad 2.2.	Den generelle vedligeholdelsesstandard.....	2
Ad 2.3.1.	Almindelige celler.....	4
Ad 2.3.2.	Sikrings- og observationsceller.....	5
Ad 2.4.1.	Den nye værkstedsbygning.....	8
Ad 2.4.2.	Fritidslokaler.....	8
Ad 2.4.3.	Besøgsrum.....	9
Ad 3.	Beskæftigelse mv.....	11
Ad 3.1.1.	Beskæftigelsessituationen i Arresthuset i Århus.....	11
Ad 3.2.	Undervisning mv.....	12
Ad 3.3.	Fritid.....	14
Ad 4.	Lægebetjening mv.....	15
Ad 5.1.	Talsmandsordning.....	17
Ad 5.2.	Avishold.....	17
Ad 5.6.2.	Telefonordningen i Arresthuset i Århus.....	18
Ad 5.7.	Husorden mv.....	21
Ad 7.1.1.	Indledning (sikringscelleanbringelse).....	25
Ad 7.1.6.	Kompetence mv.....	25
Ad 7.1.7.	Undersøgelse for genstande mv.....	29
Ad 7.1.10.	Fast vagt.....	30
Ad 7.2.6.	Kompetence mv. (anbringelse i observationscelle).....	32
Ad 7.2.7.	Undersøgelse af den indsatte person.....	35
Ad 7.2.8.	Lægetilkald og lægetilsyn.....	36
Ad 7.2.10.	Ophør og varighed.....	38
	Opfølgning.....	38
	Underretning.....	38

Den 17. december 2010 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 5. november 2009 af Arresthuset i Århus. I rapporten bad jeg om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg har herefter modtaget en udtalelse af 20. april 2011 med bilag fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, herunder en udtalelse af 14. februar 2011 fra Arrestinspektøren for Midt- og Nordjylland der også omfatter arresthusets oplysninger.

Bilagene omfatter blandt andet en ny husorden for Arresthuset i Århus der på tidspunktet for arrestinspektørens udtalelse endnu ikke var trådt i kraft. Med e-mail af 3. august 2011 har jeg fra Arrestinspektøren for Midt- og Nordjylland modtaget den endelige husorden for arresthuset, der trådte i kraft den 11. marts 2011 (og er revideret efterfølgende).

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 2.2. Den generelle vedligeholdelsesstandard

Arresthuset havde som led i et motivationsprojekt fået malet og repareret celleinventar. Arresthuset forventede at dette projekt ville fortsætte efter evaluering, og jeg bad om at få oplyst om projektet var fortsat som forventet.

Arrestinspektøren har oplyst at motivationsprojektet er fortsat som forventet efter min inspektion.

Arrestinspektøren har supplerende oplyst at arresthuset i november 2010 holdt møde med repræsentanter fra direktoratet og arrestinspektøren om fortsættelse af projektet. På dette møde blev det besluttet at forlænge forsøgsordningen til udgangen af 2011, hvorefter der skal tages endelig stilling til om motivationsprojektet skal fortsætte.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om at få oplyst resultatet af den endelige beslutning om hvorvidt projektet skal fortsætte.

Jeg bad endvidere arresthuset om at oplyse om der siden inspektionen den 5. november 2009 var istandsat celler og celleinventar (herunder i forbindelse med motivationsprojektet), og/eller om der var aktuelle planer herom.

Arrestinspektøren har oplyst at der er sket en løbende renovering af både celler og fællesarealer i forbindelse med hærværk og anden ødelæggelse i det omfang som økonomien og belægningssituationen har gjort det muligt. Dette arbejde har primært været udført af projektholdet.

Det fremgår endvidere af arrestinspektørens udtalelse at arresthuset er opmærksom på at store dele af celleinventaret er i så dårlig stand at det helt bør udskiftes. Arresthuset ville i 2011 igen søge direktoratet om midler til nyt celleinventar, og til dette formål var arresthuset på tidspunktet for arrestinspektørens udtalelse i færd med at udarbejde en vedligeholdelsesplan. Det fremgår af direktoratets udtalelse at arrestinspektøren den 15. april 2011 sendte denne plan til direktoratet.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har supplerende oplyst at direktoratet har udsendt en e-mail til arresthusene om at de får 50 pct. rabat på inventar, herunder madrasser, hvis de sender en bestilling på 50.000 kr. eller mere. Direktoratet har oplyst at direktoratet endnu ikke har modtaget en bestilling fra arresthuset.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om at få oplyst om direktoratet nu har modtaget en sådan bestilling.

Det bemærkes at jeg forstår det oplyste sådan at arrestinspektøren ikke ved fremsendelsen af vedligeholdelsesplanen den 15. april 2011 ansøgte om en bevilling fra direktoratet til (hjælp til) udskiftning af inventar. Hvis direktoratet (nu) har modtaget en sådan ansøgning, beder jeg om at få oplyst resultatet af direktoratets behandling af ansøgningen.

Jeg nævnte at jeg er bekendt med at arresthusene ikke har pligt til at udarbejde vedligeholdelsesplaner, men at direktoratet har opfordret arresthusene til at gøre det. Hvis arresthuset havde udarbejdet en sådan plan, bad jeg om en kopi af den.

Som oplyst ovenfor har Arresthuset i Århus udarbejdet en vedligeholdelsesplan som arrestinspektøren den 15. april 2011 sendte til direktoratet. Direktoratet har oplyst at kopi af denne plan er vedlagt og har henholdt sig hertil. Planen var imidlertid ikke vedlagt.

Jeg har noteret mig at arresthuset har udarbejdet en vedligeholdelsesplan, og jeg beder om en kopi af planen.

Ad 2.3.1. Almindelige celler

Under min samtale med talsmanden oplyste han at cellerne er meget indelukkede og kan blive meget varme om sommeren.

Indeklimaproblemet i cellerne indgik også ved min inspektion af arresthuset i 1999. I forbindelse med opfølgning i denne sag henviste jeg arresthuset til (eventuelt) at indgive en ansøgning til direktoratet om udskiftning af vinduerne i cellerne eller etablering af et ventilationsanlæg. En sådan ansøgning blev ikke indgivet.

I det brev af 11. november 2009 som jeg sendte til talsmanden som opfølgning på min samtale med ham, meddelte jeg at jeg ville overveje at rejse spørgsmålet på ny i rapporten om inspektionen denne gang. I rapporten bad jeg arresthuset om at oplyse om arresthuset ofte modtager klager over den dårlige luft, og om arresthuset havde overvejet at søge direktoratet om bevilling til udskiftning af vinduer eller etablering af ventilationsanlæg.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset i sommerperioder med høje temperaturer jævnligt modtager klager fra indsatte over varme celler og dårlig luft.

Arrestinspektøren har videre oplyst at arresthuset vil søge direktoratet om bevilling til udskiftning af vinduer eller til et ventilationsanlæg. Arrestinspektøren har i den forbindelse nævnt at arresthuset tidligere mundtligt har drøftet muligheden for at få en bevilling hertil med direktoratet, men at der på daværende tidspunkt ikke kunne prioriteres midler til det.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har oplyst at direktoratet endnu ikke har modtaget en ansøgning om bevilling som nævnt. Når en sådan ansøgning er modtaget, vil denne skulle prioriteres blandt øvrige ansøgninger i 2011.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om at få oplyst om direktoratet nu har modtaget en sådan ansøgning. Hvis det er tilfældet, beder jeg også om at få oplyst resultatet af direktoratets behandling af ansøgningen.

Ad 2.3.2. Sikrings- og observationsceller

I sikringscellen var der forskellige forhold der kunne udgøre en sikkerhedsmæssig risiko. Det drejede sig om lamper og et ur på væggen, et hul og en rist med forholdsvis brede lameller i væggen, hængsler på den indvendige side af vinduet og døren der ikke var afrundede, og en anordning til brug for åbning af vinduet.

Selv om det blev oplyst at en indsat i sikringscellen altid er overvåget af en fast vagt, og således også er overvåget når der ikke anvendes fiksering, bad jeg arresthuset om at overveje at foretage de ændringer der er nødvendige til sikring af at det ikke er muligt for den indsatte at gøre skade på sig selv under ophold (uden fiksering) i sikringscellen. Jeg bad arresthuset om at underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

Arrestinspektøren har i udtalelsen af 14. februar 2011 oplyst at hullet i væggen er lukket, at lamellerne på risten i væggen under loftet er afskærmet med et fintmasket gitter, og at hængslerne på døren er afrundet.

Arrestinspektøren har desuden oplyst at hængslerne på vinduet snarest ville blive udskiftet med indvendige hængsler, at vinduesåbneren ville blive fjernet så vinduet herefter kun kan åbnes med nøgle, og at arresthuset havde bedt en elektriker om at finde lamper der kunne indbygges i væggen. Arrestinspektøren havde bedt arresthuset om at få løst ovenstående problemer senest den 1. april 2011.

Det fremgår af direktoratets udtalelse at arresthuset den 31. marts 2011 oplyste at belysningen i sikringscellen var blevet udskiftet så der kun er indbyggede lamper i væggene. Disse lamper er i plan med væggen og med brudsikkert glas.

Arresthuset oplyste desuden ifølge direktoratets udtalelse at hængsler på vinduet og vinduesåbneren er udskiftet.

Det blev også oplyst at sikringscellen har været lukket en periode fordi der blev konstateret skimmelsvamp i cellen, men at cellen nu er renoveret og taget i brug igen.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg går ud fra at det er en skrivfejl når det i udtalelserne er anført at de indvendige hængsler på vinduet i sikringscellen er udskiftet med indvendige hængsler. Jeg går således ud fra at de indvendige hængsler rettelig er udskiftet med udvendige hængsler.

Jeg går desuden ud fra at vinduesåbneren ikke er udskiftet som anført af direktoratet, men at den er fjernet, jf. arrestinspektørens udtalelse.

Med disse bemærkning har jeg noteret mig det oplyste, men bemærker at udtalelserne ikke indeholder oplysninger om hvorvidt uret i sikringscellen er taget ned eller skiftet. Jeg beder om oplysning herom.

Da sikringscellen ligger i kælderen, skal indsatte der skal placeres i sikringscellen, ned ad en trappe. Det blev oplyst at det kan være et problem, og i rapporten bad jeg om at få oplyst om det er muligt at gøre noget for (delvis) at afhjælpe dette problem.

Arrestinspektøren har oplyst at det ikke skønnes muligt at gøre trappen bredere og mindre stejl. Den eneste løsning der kan peges på, er at etablere en elevator fra 3. sal til kælderen. Dette skønnes i lyset af den nuværende økonomiske situation ikke at være en realistisk mulighed.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har supplerende oplyst at etablering af en elevator muligvis vil koste cellekapacitet, hvilket på grund af den nuværende meget høje belægning ikke vil være hensigtsmæssigt.

Jeg har noteret mig det oplyste.

I observationscellen er der en radiator med et gitter for. Hullerne i dette gitter var forholdsvis store.

Jeg citerede fra en udtalelse af 13. marts 2006 som Rigspolitichefen var kommet med i sagen om min inspektion den 14. september 2005 af detentionen i Varde, og som Justitsministeriet havde henholdt sig til. I denne udtalelse havde Rigspolitichefen anført at indkapslede radiatorer ikke giver anledning til betænkeligheder hvis hulstørrelsen i de påmonterede riste ikke overstiger 4 mm.

Da hullerne i gitteret omkring radiatoren i observationscellen i Arresthuset i Århus var mere end 4 mm, henstillede jeg til arresthuset at udskifte gitteret med et gitter med huller der ikke overstiger 4 mm. Jeg bad om underretning om hvad der skete i anledning af min henstilling.

Arrestinspektøren har oplyst at der er sket en sådan udskiftning.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

I observationscellen var der ligesom i sikringscellen hængsler på den indvendige side af vinduet og døren der ikke var afrundede.

Jeg nævnte at hængslerne burde afrundes, eller at der burde træffes andre foranstaltninger til sikring af at hængslerne ikke udgør en sikkerhedsmæssig risiko. Arrestforvareren oplyste at arresthuset ville kigge på dette forhold, og i rapporten bad jeg om at få oplyst hvad der var sket vedrørende dette forhold.

Arrestinspektøren har oplyst at hængslerne på vinduet og døren er slebet ned så de er afrundede, hvorved det ikke (længere) er muligt at fæstne noget på dem.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

På væggen under loftet var der en skotlampe, og i væggen tæt ved kaldeknappen var der et hul der stammede fra fjernelsen af et gammelt stik.

Jeg gik ud fra at hullet i væggen ville blive lukket, og at arresthuset ville overveje om der var en sikkerhedsmæssig risiko forbundet med skotlampen.

Jeg bad arresthuset om at underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

Arrestinspektøren har i udtalelsen af 14. februar 2011 oplyst at hullet i væggen er repareret. På det tidspunkt blev det også overvejet at udskifte belysningen (ikke kun i sikringscellen, men også) i observationscellen til indbyggede lamper. Under samtalen med direktoratet den 31. marts 2011 oplyste arresthuset at belysningen i observationscellen nu var udskiftet med indbyggede lamper i væggene der er i plan med væggen og med brudsikkert glas.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2.4.1. Den nye værkstedsbygning

Under besigtigelsen af værkstedet blev det oplyst at røgalarmerne går i gang uafbrudt når der er skruet helt op for radiatorerne. Jeg bad om en uddybning af dette problem, og om at få oplyst hvad arresthuset havde gjort for at søge at løse problemet.

Arrestinspektøren har oplyst at det ved en nærmere undersøgelse af problemet har vist sig at der ikke er tale om at røgalarmerne går i gang uafbrudt når der skrues op for radiatorerne. Der er ikke registreret et eneste tilfælde hvor røgalarmen fra værkstedet er blevet aktiveret på grund af varme fra radiatorerne. Der har heller ikke været andre problemer med aktivering af røgalarmer fra værkstedet.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2.4.2. Fritidslokaler

Ud over malede firkanter på den ene væg i fritidslokalet var der ingen udsmykning på væggene der var blevet malet kort tid før inspektionen.

Jeg bad om at få oplyst om der siden inspektionen var opsat udsmykning på de andre vægge i lokalet, eller om der var planer om at udsmykke disse vægge.

Arrestinspektøren har oplyst at der siden inspektionen er lavet yderligere udsmykninger på væggene i fritidslokalet. Udsmykningen er foretaget af indsatte på projektholdet.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Fritidsrummet virkede rodet og ikke så hyggeligt på inspektionstidspunktet. Jeg bad arresthuset om at overveje at gøre rummet mere hyggeligt, f.eks. ved at opsætte en anden eller yderligere belysning. Jeg bad om underretning om hvad der skete i den anledning.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset (på tidspunktet for arrestinspektørens udtalelse) arbejdede med at ændre fritidsrummet så det ville fremstå mere hyggeligt og

funktionelt til flere formål. Der var ved at blive udarbejdet beregninger for en opdeling af rummet, så det blev muligt at indrette det anderledes med bl.a. et læse-/hyggehjørne.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om at få oplyst resultatet af det nævnte arbejde.

Arresthuset havde oplyst at arresthuset hvert år søger om midler til de "indsattes velfærd" ud fra ønsker som fastlægges i samarbejde med talsmanden, og at det i foråret 2010 igen ville være muligt at søge om midler til kondirummet.

Jeg bad arresthuset om at oplyse om arresthuset havde indsendt en ansøgning om midler til kondirummet i foråret 2010, og hvad der i givet fald videre var sket i den anledning.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset i februar 2010 ansøgte direktoratet om midler til at indkøbe motionsredskaber til kondirummet, og at arresthuset den 3. juni 2010 fik en bevilling på 25.000 kr., som blev brugt til indkøb af motionsredskaber.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2.4.3. Besøgsrum

Arresthuset havde søgt fonde om økonomisk støtte til indkøb af tv-apparater med dvd-afspiller til 2 af de 3 besøgslokaler. Jeg bad om at få oplyst resultatet af disse ansøgninger.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset desværre har fået afslag på ansøgningerne om midler til indkøb af tv-apparater med dvd-afspiller. Arresthuset er bekendt med at det igen er muligt at ansøge Egmont Fonden om midler, og det vil arresthuset gøre.

Direktoratet har henholdt sig hertil, men har samtidig oplyst at der i 2011 er bevilget 80.000 kr. til indkøb af nye tv-apparater til arresthuset, og at det er aftalt at arresthuset selv betaler for øvrige tv-apparater.

Jeg har noteret mig det oplyste.

På døren til besøgslokalerne var der opsat et skilt med henstilling om at der ikke blev røget i lokalerne.

Jeg bad direktoratet om at oplyse om direktoratet havde bemærkninger til dette forhold.

Direktoratet har anført følgende:

”Arrestinspektøren oplyser, at arresthuset har oplyst, at det er tilladt for de indsatte at ryge i besøgsrummene, medmindre besøget er overvåget. Dette vil ligeledes fremgå af den kommende husorden, jf. formuleringen nedenfor under pkt. 5.7.

Direktoratet har på den baggrund ikke bemærkninger til det forhold, at arresthuset på et opsat skilt på døren til besøgslokalerne samt i husordenens afsnit om rygning *henstiller* til indsatte, at der ikke ryges i besøgslokalerne, idet det samtidig klart fremgår, at rygning er tilladt i besøgslokalerne.

I bemærkningerne til § 14 i lov om røgfrie miljøer er det anført, at det af kapacitetsmæssige grunde ikke vil være muligt at etablere opholdsrum, herunder besøgsrum, som er reserveret til indsatte, der er ikke-rygere (røgfri opholdsrum/besøgsrum), og som således ikke må anvendes til indsatte, der er rygere (røgfri opholdsrum/besøgsrum). Det forudsættes i bemærkningerne, at der sker udluftning, når besøgsrummet har været anvendt af en ryger, og tilsvarende når et opholdsrum (celle) fraflyttes.”

Jeg har som nævnt i indledningen til denne rapport modtaget den nye husorden der trådte i kraft den 11. marts 2011.

Jeg har noteret mig at de indsatte i husordenen nu udtrykkeligt gøres opmærksom på at det er tilladt at ryge i besøgslokalerne. Jeg har på denne baggrund heller ingen bemærkninger til at arresthuset ved skilte på dørene til besøgsrummene og i husordenen (dog) henstiller til de indsatte at der ikke ryges i besøgslokalerne.

Ad 3. Beskæftigelse mv.

Det fremgår af resultatkontrakten for arresthuset at arresthuset sammen med regionsværkmesteren skal udarbejde prognoser for produktionsvirksomheden 2 gange om året.

Jeg bad om at få en kopi af den seneste prognose der var udarbejdet.

Arrestinspektøren har vedlagt kopi af prognose 1 og 2 (sammen med en beskæftigelsesplan for 2010).

Direktoratet har henholdt sig hertil.

I rubrikkerne om prognoserne er alle steder enten anført 0 eller ikke anført noget.

Jeg beder på denne baggrund om en uddybning af det fremsendte materiale.

Ad 3.1.1. Beskæftigelsessituationen i Arresthuset i Århus

Jeg bad arresthuset om at underrette mig om hvordan beskæftigelsessituationen i arresthuset har udviklet sig siden inspektionen den 5. november 2009, herunder med hensyn til celloarbejde.

Arresthuset har oplyst at udviklingen må betegnes som negativ, idet arresthuset faktisk ikke har haft celloarbejde siden november 2009. Der har været arbejde til værkestedet i vekslende omfang. Den generelle mangel på beskæftigelse har medført øget fokus på aktiviteter med rengøring, vedligeholdelse af gårdtursarealer, bygningsvedligeholdelse mv.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste. Under hensyn til den tid der er gået siden arresthusets svar, beder jeg om at få oplyst hvordan beskæftigelsessituationen er i dag.

Jeg bad arresthuset om at oplyse om arresthuset siden inspektionen har tilbudt indsatte som arresthuset ikke har kunnet beskæftige med arbejde eller i det tidligere nævnte motivationsprojekt, andre opgaver.

Arresthuset har oplyst at arresthuset til stadighed tilbyder indsatte der ikke er beskæftiget, at deltage i motivationsprojektet, rengøring, vedligeholdelsesopgaver og forskellige aktiviteter indendørs og udendørs.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har samtidig nævnt at motivationsprojektet som oplyst under pkt. 2.2 fortsætter til udgangen af 2011, hvorefter der tages stilling til om projektet skal fortsætte.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.2. Undervisning mv.

Arresthusets (fastansatte) lærer havde en seniorordning der svarede til en reduktion på 20 pct. Arresthuset havde oplyst at arresthuset flere gange havde søgt direktoratet om kompensation for de timer som de indsatte mistede på grund af denne seniorordning. Jeg bad om at få tilsendt brevvekslingen herom (og rykkede herfor i rapporten).

I rapporten bad jeg samtidig om direktoratets (eventuelle supplerende) bemærkninger til dette forhold.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset flere gange har gjort direktoratet opmærksom på at der på grund af arresthuslærerens nedsatte arbejdstid manglede undervisningstimer i huset. Kontakten med direktoratet har været mundtlig og har senest fundet sted med Straffuldbyrdelseskontoret i forbindelse med evaluering af motivationsprojektet i november 2010. Arresthuset fik dengang afslag på at få tilført flere undervisningstimer. Der har ikke været indsendt skriftlige ansøgninger da de mundtlige tilkendegivelser har været negative. Den mundtlige kontakt har fundet sted i forbindelse med etablering af og løbende opfølgning på motivationsprojektet.

Direktoratet har oplyst at det inden for de eksisterende rammer ikke er muligt for tiden at opnormere timetallet.

Både arrestinspektøren og direktoratet har desuden oplyst at der for tiden finder en dialog sted mellem direktoratet og arrestinspektørerne om undervisningen i arresthusene. Direktoratet har oplyst at direktoratet og arrestinspektøren skal afveje og drøfte muligheder for at forbedre undervisningssituationen på arresthusområdet generelt.

Fra sagen om min inspektion den 23. oktober 2009 af Arresthuset i Tønder er jeg bekendt med at direktoratet havde inviteret arrestinspektørerne til en møderække hen-

over foråret 2011 om undervisningen i arresthusene, bl.a. med henblik på at skabe en helhedsorienteret indsats og ensartede tilbud. Jeg har i opfølgingsrapporten om denne inspektion bedt om at blive underrettet om resultatet af overvejelserne og til sin tid at få en kopi af retningslinjer og minimumsstandarder som jeg på baggrund af det oplyste i denne sag forstår at der vil blive fastsat.

Under min inspektion den 16. marts 2011 af Arresthuset i Aalborg blev det oplyst at den pågældende lærer i Arresthuset i Århus havde sagt op.

Det er efter min opfattelse uheldigt når indsatte mister undervisningstimer som følge af en lærers seniorordning. Da læreren i Arresthuset i Århus har sagt op, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Selv om jeg gik ud fra at arresthuset i forbindelse med en generel undersøgelse af undervisningen i arresthusene havde udtalt sig om behovet for undervisning i arresthuset, bad jeg – i anledning af arresthusets ønske om at få øget timetallet til undervisning – arresthuset om at oplyse hvad der fremadrettet er behov for af undervisning.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset som minimum har brug for timer svarende til en fuldtidsstilling. Det er i den forbindelse oplyst at arresthuset til stadighed har mange indsatte med anden etnisk baggrund end dansk, psykisk svage og andre med boglige problemer.

Direktoratet har henvist til direktoratets svar på det forrige spørgsmål.

Jeg har noteret mig det oplyste. Da der for tiden er en dialog i gang mellem direktoratet og arrestinspektørerne om undervisningen i arresthusene, foretager jeg mig ikke andet end at bemærke at jeg går ud fra at direktoratet er opmærksom på det som arrestinspektøren har anført om behovet for mere undervisning i Arresthuset i Århus.

Jeg bad arresthuset om at oplyse i hvilket omfang der i dag anvendes pc i undervisningen.

Arrestinspektøren har oplyst at der har været anvendt pc i undervisningen siden 2006 hvor den nye skole blev etableret. På tidspunktet for arresthusets oplysninger til arrestinspektøren var der netop opsat 5 pc'er med sikret netværk til de indsatte i skolen.

Det er i den forbindelse oplyst at der tilbydes de fag der centralt udmeldes fra kriminalforsorgen.

Direktoratet har præciserende oplyst at der med det sikrede pc-netværk ikke er tale om at der udmeldes fag fra centralt hold, men at det sikrede pc-netværk er beregnet på at støtte de eksisterende undervisningstilbud. Netværket er ligeledes designet til også at kunne afvikle fjernundervisningstilbud, og disse fag og kurser vil blive formidlet fra direktoratet i takt med at de implementeres.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.3. Fritid

Arresthuset rådede over 1 PlayStation til hver etage og 2 ekstra til isolerede som de øvrige indsatte kan låne hvis der ikke er nogen isolerede. Udlån sker via en liste, og de indsatte har mulighed for at låne en PlayStation 1 dag ad gangen.

Jeg bad om at få oplyst om der er en lang venteliste til lån af PlayStations, og i givet fald om arresthuset havde overvejet at købe flere PlayStations.

Arrestinspektøren har oplyst at der til stadighed er interesse for at låne en PlayStation, og at arresthuset netop havde anskaffet 6 PlayStations.

Arrestinspektøren har videre oplyst at der ingen venteliste er til de nye PlayStations da 4 af disse PlayStations er placeret i et nyetableret "spillelokale" som på skift åbnes for de enkelte etager. Hver etage har en hel dag til rådighed, hvor de indsatte i grupper af 4 kan benytte lokalet 2 timer ad gangen. De øvrige 2 PlayStations er forbeholdt isolerede indsatte eller andre indsatte der ikke kan være i fællesskab.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg går ud fra at indretningen af det nye spillelokale og indkøb af yderligere 2 PlayStations til indsatte der ikke kan være i fællesskab med andre indsatte, også har medført at behovet for at låne en PlayStation til brug på cellen er blevet mindre. Selv om mit spørgsmål om hvorvidt der er lang venteliste til lån af en PlayStation på cellen ikke er besvaret, foretager jeg mig på denne baggrund ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg bad desuden arresthuset om at oplyse om de tv-apparater som de indsatte kan leje, er med indbygget dvd-afspiller. Hvis det ikke var tilfældet, bad jeg arresthuset om at oplyse om de indsatte har mulighed for at leje en separat dvd-afspiller.

Af arrestinspektørens udtalelse fremgår det at 25 ud af 60 celler på det tidspunkt var møbleret med nye tv-apparater med dvd-afspiller, og at det ikke er muligt for de indsatte at leje en separat dvd-afspiller.

Det fremgår endvidere af arrestinspektørens udtalelse at arresthuset havde drøftet muligheden for at kunne købe nye tv-apparater til de sidste celler med direktoratet, der havde tilkendegivet at direktoratet ville hjælpe arresthuset så det i 2011 vil være muligt at møblere alle celler med nye tv-apparater med indbygget dvd-afspiller.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har i henvisning til det ovenfor under pkt. 2.4.3 oplyste om at arresthuset har fået en bevilling på 80.000 kr. til indkøb af nye tv-apparater.

Jeg har noteret mig det oplyste. Da det af det oplyste til pkt. 2.4.3 fremgår at det er aftalt at arresthuset selv betaler for øvrige tv-apparater, går jeg ud fra at der er indkøbt nye tv-apparater med dvd-afspiller til cellerne, og at alle indsatte ved udgangen af 2011 har mulighed for at leje et tv med indbygget dvd-afspiller.

Jeg bad arresthuset om at oplyse om der løbende udskrives boglister om både danske og udenlandske bøger til de indsatte som inspiration til deres eventuelle læsning.

Arrestinspektøren har oplyst at den bibliotekar som arresthuset har tilknyttet, løbende sørger for udskrivning og udskiftning af boglister om både dansk og udenlandsk litteratur.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4. Lægebetjening mv.

Ud over journalerne føres der en "kommunikationsbog" hvoraf det fremgår hvad de enkelte indsatte får af medicin.

Jeg bad om at få oplyst hvor(dan) den nævnte kommunikationsbog opbevares, og hvem der har adgang til den.

Arresthuset har over for arrestinspektøren oplyst at bogen opbevares på bordet i lægeværelset, og at det tjenestegørende vagtpersonale har adgang til den.

Arrestforvareren har til direktoratet supplerende oplyst at arresthuset rettelig betegner denne bog som "ringbind med ordineret medicin".

Direktoratet har anført følgende:

"Direktoratet har ingen bemærkninger hertil, idet ringbindet med ordineret medicin har til formål at sikre, at lægeordineret medicin i forbindelse med et aktuelt behandlingsforløb udleveres korrekt af det vagthavende (ikke-sygeplejerskeuddannede) personale.

Af § 5 i bekendtgørelse nr. 374 af 17. maj 2001 fremgår det, at når institutionens læge eller sygeplejerske har tilset en indsat, skal lægen eller sygeplejersken med den indsattes samtykke orientere personalet om eventuel ordination af medicin eller lignende, i det omfang det er nødvendigt, for at behandlingen kan gennemføres.

Direktoratet kan endvidere henvise til bestemmelserne i cirkulære nr. 69 af 25. juni 2003 om medicinudlevering m.v. til indsatte i fængsler og arresthuse. Af § 5 i dette cirkulære fremgår det, at når ikke-sygeplejerskeuddannet personale benyttes som medhjælp ved medicingivning, skal der i institutionen foreligge en skriftlig instruks, der redegør for udmåling og udlevering af medicin. Institutionens leder og institutionens læge har i fællesskab ansvaret for, at personalet er bekendt med instruksen.

Arresthuset har den 16. marts 2011 oplyst overfor direktoratet, at der er udarbejdet en sådan skriftlig instruks for arresthusets ikke-sygeplejerskeuddannede personale. Den findes i arresthusets interne regelsamling (under IR nr.: 25) med titlen: 'Medicin, udlevering af', dateret den 1. juni 2008. I instruksen beskrives blandt andet, at 'PN medicin er noteret på indsattes blad i ringbindet med ordineret medicin på lægeværelset'."

Jeg går ud fra at det kun er personale der fungerer som lægens medhjælp, der har adgang til (lægeværelset og) ringbindet. Med denne bemærkning har jeg noteret mig det oplyste.

Ad 5.1. Talsmandsordning

Der laves referater fra møderne med talsmændene. Det var talsmanden der tog referat – eventuelt med hjælp fra læreren.

Da det ifølge talsmandsbekendtgørelsens § 1, stk. 3, er institutionen der skal gøre notat om de drøftelser der finder sted med talsmanden, gik jeg ud fra at det ville ske fremover, men for en ordens skyld bad jeg arresthuset om at bekræfte det.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset allerede nu gør og fremover vil gøre notat om drøftelserne med talsmanden.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 5.2. Avishold

Jeg noterede mig at arresthuset kan udskrive udenlandske aviser (eller dele heraf) til de indsatte. Jeg bad arresthuset om at oplyse på hvilken måde de (udenlandske) indsatte orienteres om denne mulighed.

Arrestinspektøren har oplyst at de indsatte hidtil er blevet orienteret om denne mulighed i forbindelse med indsættelsessamtalen, og at de også ville blive orienteret på denne måde indtil arresthusets nye husorden trådte i kraft. Arrestinspektøren har samtidig citeret ordlyden i den nye husorden som jeg som tidligere oplyst har modtaget, og som trådte i kraft den 11. marts 2011. Heri er nu anført følgende:

"Du har adgang til udenlandske nyheder/aviser/tidsskrifter i det omfang personalet kan printe disse ud fra internettet. Der er endvidere mulighed for, at du kan låne udenlandske aviser og tidsskrifter via arresthusets biblioteksordning"

Direktoratet har henholdt sig til det som arrestinspektøren har oplyst.

Jeg har noteret mig det oplyste, men beder om at få oplyst om husordenen også foreligger (eller vil komme til at foreligge) på andre sprog end dansk.

Ad 5.6.2. Telefonordningen i Arresthuset i Århus

Jeg noterede mig at praksis i Arresthuset i Århus ifølge de interne regler for personalet var ens for afsonere og varetægtsarrestanter uden besøgs- og brevkontrol mv.

Adgangen for varetægtsarrestanter til at telefonere var på det tidspunkt (og er fortsat) genstand for overvejelser i direktoratet. Hvis resultatet af direktoratets overvejelser ikke gav anledning til ændring af praksis i arresthuset, gik jeg ud fra at arresthuset udtrykkeligt i husordenen ville tilkendegive at praksis er ens for afsonere og varetægtsarrestanter uden besøgs- og brevkontrol mv.

Jeg anbefalede desuden arresthuset udtrykkeligt i husordenen også at henvise til retsgrundlaget for varetægtsarrestanters adgang til at telefonere.

Jeg gik ligeledes ud fra at arresthuset ville udbygge husordenen med oplysning om adgangen – både for varetægtsarrestanter og afsonere – til samtaler med forsvarer mfl.

Jeg bad arresthuset om at oplyse hvad der skete i anledning af ovenstående.

Arrestinspektøren har i udtalelsen af 14. februar 2011 oplyst følgende:

"Arrestinspektøren anmodede i efteråret 2009 arresthusene i det Midt- og Nordjyske område om at følge ordlyden af varetægtsbekendtgørelsens § 75, stk. 1, (også) i forhold til varetægtsarrestanter uden brev- og besøgskontrol. Dermed også arresthuset i Aarhus, der fulgte den mere lempelige praksis som er beskrevet i inspektionsrapporten. Baggrunden for arrestinspektørens anmodning var en forskellig praksis i områdets arresthuse, hvilket gav anledning til problemer i forhold til de indsatte, når disse blev overført fra et arresthus til et andet i området. Arrestinspektøren fandt dog, at der som følge af de tilkendegivelser, som ombudsmanden/direktoratet var fremkommet med i forbindelse med tidligere inspektioner i området, kunne være tvivl om, [hvorvidt] reglen rettelig burde fortolkes lempeligere i forhold til varetægtsarrestanter uden brev- og besøgskontrol. Da regelsættet imidlertid ikke sås ændret, anmodede arrestinspektøren i februar 2010 direktoratet om at oplyse, hvorvidt der i relation til reglerne om telefonering burde sondres mellem varetægtsarrestanter med og uden brev- og besøgskontrol, således

at varetægtsarrestanter uden brev- og besøgskontrol fik tilladelse til at ringe, når det var praktisk muligt. Den samme problemstilling blev som oplyst af ombudsmanden rejst af arrestinspektøren for Syd- Sønderjylland og Fyn, og der har som oplyst været afholdt et møde med direktoratet i december 2010 om en eventuel præcisering af reglerne. Resultatet af direktoratets overvejelser afventes fortsat.

Arrestinspektøren har nedsat en arbejdsgruppe, der har udarbejdet en skabelon til en fælles husorden for området. Skabelonen suppleres med lokale bestemmelser under hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende i de enkelte institutioner. Den kommende husorden for arresthuset i Århus vedlægges. Den forventes at træde i kraft i foråret 2011. Afsnittet om telefonering i de nye husordener sonderer ikke mellem varetægtsarrestanter med og uden brev- og besøgskontrol, men følger ordlyden i varetægtsbekendtgørelsen § 75, stk. 1, idet arrestinspektøren har fundet det mest hensigtsmæssigt at afvente direktoratets endelige overvejelser. Såfremt direktoratet når frem til, at praksis skal være ens for afsonere og varetægtsarrestanter uden besøgs- og brevkontrol m.v., vil husordenen blive rettet i overensstemmelse dermed.

Som det fremgår af husordenens afsnit om telefonering, er retsgrundlaget for varetægtsarrestanters ret til at telefonere gengivet.

For så vidt angår ombudsmandens anbefaling om at udbygge husordenen med oplysning om adgangen — for både afsonere og varetægtsarrestanter til samtaler med forsvarer m.fl., henvises der til, at disse er gengivet i den kommende husorden.

Arresthuset har oplyst, at man hidtil har fulgt den praksis, der følger af arresthusets husorden af 18. maj 2009, hvorefter varetægtsarrestanter, der ikke er underlagt brev- og besøgskontrol eller er isoleret efter rettens bestemmelse, i særlige tilfælde kunne få mulighed for at ringe, når det er praktisk muligt. Når den nye husorden træder i kraft, vil de interne regler blive tilrettet dennes ordlyd."

Direktoratet har i sin udtalelse af 20. april 2011 oplyst at overvejelserne om varetægtsarrestanters adgang til at telefonere forventes afsluttet i løbet af 1-2 måneder. I et senere brev af 1. juli 2011 i sagen om min inspektion i 2008 af Arresthuset i Svendborg har direktoratet oplyst at en stillingtagen til en eventuel ændring af reglerne om varetægtsarrestanters adgang til at telefonere er udskudt til efteråret 2011. Jeg har endnu ikke modtaget orientering fra direktoratet om at overvejelserne er afsluttet.

Jeg har noteret mig det oplyste om de ændringer der allerede er foretaget i husordenen (herunder at afsonere nu har adgang til 2 samtaler om ugen). Jeg har endvidere noteret mig at arrestinspektøren i øvrigt afventer resultatet af direktoratets overvejelser og vil ændre husordenen hvis der på baggrund heraf er grundlag for det.

Det tilføjes at der, som også nævnt nedenfor, er udsendt en ny telefonbekendtgørelse (nr. 232 af 5. marts 2011 der trådte i kraft den 1. april 2011). Jeg går ud fra at arrestinspektøren vil foretage konsekvensrettelser i husordenen som følge heraf.

I afsnittet om afsonere i de interne regler for personalet var det nævnt at der skulle foretages en konkret vurdering i hver enkelt tilfælde når en indsat beder om tilladelse til at telefonere. I denne vurdering skulle bl.a. indgå årsagen til anmodningen, hvem der skal ringes til, hvornår den indsatte sidst har fået tilladelse, og hvor ofte det er sket.

Jeg gik – jf. også det anførte i husordenen – ud fra at praksis i arresthuset for afsoneres adgang til at telefonere følger reglerne i straffuldbyrdelseslovens § 57. Jeg anbefalede at det (også) tydeligt kom til at fremgå af de interne regler for personalet. Jeg bad om at få oplyst hvad der skete i anledning af min anbefaling.

Af arrestinspektørens udtalelse fremgår det at arresthuset ville tilrette de interne regler i overensstemmelse med afsnittet om telefonering i den kommende husorden (der følger ordlyden i straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 1). Arrestinspektøren har efterfølgende over for direktoratet oplyst at de interne regler er rettet, og at den nye husorden er trådt i kraft. Det skete som tidligere nævnt den 13. marts 2011.

Direktoratet har henholdt sig til det som arrestinspektøren har oplyst.

Jeg har noteret mig det oplyste.

I sagen om min inspektion den 6. marts 2008 af Arresthuset i Holstebro havde jeg modtaget en instruks af 28. oktober 2009 om kompetence og bemyndigelse som Arrestinspektøren for Midt- og Nordjylland havde udstedt til arresthusene i Midt- og Nordjylland.

Ifølge denne instruks træffer arrestforvareren eller overvagtimesteren afgørelse efter bl.a. telefonbekendtgørelsen (§ 4, stk. 1, i den dagældende bekendtgørelse og § 5,

stk. 1, i den nugældende telefonbekendtgørelse, som nævnt bekendtgørelse nr. 232 af 5. marts 2011) og varetægtsbekendtgørelsen (§ 75, stk. 3, i den dagældende varetægtsbekendtgørelse og § 72, stk. 3, i den nugældende, bekendtgørelse nr. 544 af 27. maj 2011). Det fremgår udtrykkeligt af kompetencereglerne at de ikke kan fraviges.

Jeg gik ud fra at praksis i arresthuset er i overensstemmelse med de nævnte kompetenceregler, og at de interne regler ville blive rettet i overensstemmelse med disse regler. Jeg bad om at få oplyst hvad der skete i den anledning.

Arrestinspektøren har oplyst at de interne regler er rettet så de er i overensstemmelse med de nævnte kompetenceregler, og at praksis følger disse regler.

Arrestinspektøren har desuden vedlagt en ny instruks om kompetence og bemyndigelse til arresthusene i Midt- og Nordjylland som arrestinspektøren har udarbejdet i februar 2011.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 5.7. Husorden mv.

I afsnittet om besøg i arresthusets husorden var bl.a. anført følgende: ”Opmærksomheden henledes på, at givne oplysninger kontrolleres i Det centrale Kriminalregister”.

Jeg gik ud fra at arresthuset indhenter skriftligt samtykke til at indhente oplysninger fra kriminalregisteret, og at arresthuset følger fremgangsmåden i varetægtsvejledningens pkt. 132 og besøgsvejledningens pkt. 8 hvis ansøgeren ikke vil give samtykke. Det er her nævnt at ansøgningen må afslås hvis institutionen mener at der skal indhentes oplysninger fra kriminalregisteret, og ansøgeren ikke vil give samtykke til at der indhentes oplysninger fra registeret.

Jeg gik også ud fra at arresthuset er opmærksom på at indhentelse af oplysninger fra kriminalregisteret kan undlades hvis det ud fra en konkret vurdering i det enkelte tilfælde skønnes unødvendigt.

Jeg gik ud fra at arresthuset ville præcisere husordenen på dette punkt, og jeg bad om at blive underrettet om hvad der skete i den anledning.

Arrestinspektøren har oplyst at det udvalg der blev nedsat af arrestinspektøren med henblik på at udarbejde en "husordenskabelon", har besluttet at udelade det citerede afsnit. Det skyldes navnlig at husordenen er henvendt til den indsatte og ikke den besøgende.

Arrestinspektøren har desuden henvist til at afsnittet om besøg (i den nye husorden) afsluttes med en henvisning til reglerne om besøg. Denne henvisning lyder sådan:

"Du kan læse nærmere om reglerne for besøg i straffuldbyrdelseslovens § 51-54 samt besøgsbekendtgørelsen (afsonere) samt i varetægtsbekendtgørelsens § 35-59 (varetægtsarrestanter), som du kan låne ved henvendelse til personalet."

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Husordenens afsnit om klageregler omtaler reglerne i straffuldbyrdelseslovens § 111, og det er også nævnt at visse afgørelser kan indbringes til prøvelse for retten efter straffuldbyrdelseslovens § 112. Det fremgik af det anførte at disse regler kun gælder for afsonere.

Jeg anbefalede arresthuset også udtrykkeligt at nævne de klageregler der gælder for varetægtsarrestanter, eventuelt ved mere generelt at oplyse om at der kan klages til Direktoratet for Kriminalforsorgen over arresthusets afgørelser (og sagsbehandling) og herefter oplyse om de særlige regler der gælder for afsonere.

Arrestinspektøren har oplyst at husordenen på dette punkt fremover ville blive formuleret sådan:

"Klageregler:

Afsonere kan i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 111 klage over de afgørelser som er truffet i henhold til straffuldbyrdelsesloven. Afgørelserne (og sagsbehandlingen) kan påklages til Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Strandgade 100, 1401 København K.

En eventuel klage kan dog kun forventes behandlet, hvis den er indgivet inden 2 måneder efter at afgørelsen er truffet.

Varetægtsarrestanter kan i medfør af varetægtsbekendtgørelsens § 97 klage over institutionens afgørelser (og sagsbehandlingen). Afgørelserne kan påklages til Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Strandgade 100, 1401 København K. Der er ikke nogen frist for indgivelse af en evt. klage.

Du har endvidere mulighed for at indgive klagen til arrestforvareren, der så vil sende klagen videre til Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen).”

Direktoratet har udtalt at det er direktoratets opfattelse at det bør fremgå af husordenen at klagefristen for afsonere beregnes fra den dato hvor afgørelsen er meddelt den indsatte, jf. straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 2.

Det er endvidere direktoratets opfattelse at varetægtsarrestanter bør vejledes om muligheden for at indbringe en klage over fængselspersonalets adfærd for retten i medfør af retsplejelovens § 778, som beskrevet i varetægtsbekendtgørelsens § 98.

Direktoratet har oplyst at direktoratet har meddelt arrestinspektøren dette.

Jeg har noteret mig det oplyste og at det af den reviderede husorden, som jeg efterfølgende har modtaget fra arrestinspektøren (i august 2011), fremgår at husordenen er ændret i overensstemmelse med direktoratets tilkendegivelse.

De indsatte kan få vasket deres private tøj i arresthuset. De indsatte vasker ikke selv tøjet, men det vaskes af en indsat der arbejder i vaskeriet.

I husordenens afsnit om vasketøj var det nævnt at vask af de indsattes tøj skete på indsattes eget ansvar.

Jeg nævnte at direktoratet i forbindelse med en intern inspektion som direktoratet foretog af Arresthuset i Tønder i april 1997, havde tilkendegivet at tøjvask der foretages af de indsatte selv i vaskefaciliteter som arresthuset stiller til rådighed, sker på de indsattes eget ansvar, hvorimod tøjvask der foretages af gangmanden, sker på arresthusets ansvar. Jeg nævnte at arresthuset således ikke kan fraskrive sig ansvaret for gangmandens ansvarspådragende fejl.

Jeg henstillede derfor til arresthuset at ændre det anførte i husordenen (og de interne regler) om at (vaskerimandens) vask af indsattes tøj sker på de indsattes eget ansvar. Jeg bad om underretning om hvad der skete i anledning af min henstilling.

Arrestinspektøren har oplyst at bestemmelsen om erstatningsansvar for tøj der ødelægges under vask, vil blive præciseret i husordenen og de interne regler.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning, og jeg har noteret mig at der nu står følgende i husordenen for Arresthuset i Århus:

"Tøjvask, der foretages af gangmanden, sker på arresthusets ansvar. Arresthuset hæfter for gangmandens ansvarspådragende fejl.

Den indsatte er selv ansvarlig for skader på vasketøjet, der skyldes egne fejl i forbindelse med for eksempel sortering af tøjet m.v."

Jeg gengav husordenens afsnit om rygning og gik ud fra at arresthusets praksis for rygning er i overensstemmelse med § 2 i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 907 16. juli 2007 om begrænsning af indsatte ret til at ryge i eget opholdsrum mv. Efter denne bestemmelse er det, som tidligere nævnt, tilladt indsatte at ryge under besøg i individuelle besøgsrum, medmindre besøget er overvåget af personalet.

Jeg gik endvidere ud fra at det er tilladt de indsatte at ryge under gårdtur.

Jeg anbefalede arresthuset at overveje at præcisere reglerne i husordenen.

Arresthuset har (som tidligere nævnt) oplyst at det er tilladt for de indsatte at ryge i besøgsrummene, medmindre besøget er overvåget. Det henstilles dog ved opslag på besøgsrummene til de indsatte og deres besøgende at rygning undlades.

Arresthuset har endvidere oplyst at det er tilladt at ryge under gårdtur.

Arrestinspektøren har desuden citeret fra arresthusets (dengang kommende og nu gældende) husorden hvor afsnittet om rygning nu er formuleret sådan:

"Rygning:

Rygning er som udgangspunkt kun tilladt på cellerne, i besøgsrum samt under gårdtur. Det er dog ikke tilladt at ryge på cellerne mens personalet eller civilansatte er til stede.

Der må dog ikke ryges i besøgssrum under kontrolleret besøg.

Overtrædelse af denne bestemmelse kan medføre disciplinærstraf.

Det henstilles, at der ikke ryges i lokalerne."

Direktoratet har henholdt sig til det som arrestinspektøren har oplyst, og har i øvrigt henvist til direktoratets svar under pkt. 2.4.3 ovenfor.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 7.1.1. Indledning (sikringscelleanbringelse)

Af en af sikringscellerapporterne fremgik det at den indsatte efter sikringscelleanbringelsen overgik til "fiksering i transportbæltet ved pol.". Der var tale om en indsat der blev indsat i sikringscellen den 6. juli 2009 fra et andet arresthus, og blev udtaget af sikringscellen dagen efter.

Jeg bad arresthuset om at uddybe hvad der skete med den indsatte efter udtagelsen af sikringscellen i Arresthuset i Århus.

Arresthuset har over for arrestinspektøren oplyst at den indsatte blev udtaget af sikringscellen med henblik på transport af politiet til skadestuen (igen) for at få behandlet de skader han havde påført sig, og som førte til anbringelsen i sikringscelle. Den indsatte blev efter endt behandling på skadesstuen kørt retur til arresthuset og blev efter en ny vurdering indsat i egen celle.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 7.1.6. Kompetence mv.

Jeg anbefalede at det altid udtrykkeligt anføres i rapporterne hvis den der traf afgørelse, var fungerende overvagtimester på det pågældende tidspunkt.

Arrestinspektøren har oplyst at personalet er instrueret i at det fremover klart skal fremgå af rapporten hvis de er fungerende overvagtimester på det pågældende tidspunkt. Det gælder også ved notat om ophør.

Arrestinspektøren har videre oplyst at det også vil komme til at fremgå af arrestinspektørens instruks om bemyndigelse og kompetence at en overvagtimester også omfatter en fungerende overvagtimester. Arrestinspektøren har som nævnt i pkt. 5.6.2 vedlagt en revideret instruks af februar 2011 hvoraf det fremgår at bemyndigelsen til overvagtimester også omfatter en fungerende eller jourhavende overvagtimester.

Blandt det materiale som jeg har modtaget, er også dele af vejledninger af henholdsvis 10. august 2010 og 29. marts 2011 som arrestinspektøren har udarbejdet. De pågældende dele vedrører sager om sikringscelle- og observationscelleanbringelse.

Jeg har noteret mig det oplyste.

I et tilfælde var der tale om en overførsel fra et andet arresthus med henblik på anbringelse i sikringscelle i Arresthuset i Århus. Overførslen skete om natten (den 19. november 2008), og arrestforvareren blev underrettet 5 minutter efter anbringelsen.

Jeg bad om at få oplyst om den funktionær der ifølge rapporten traf beslutningen om anbringelse i sikringscelle, havde kompetencen til det, eller om der var tale om en situation der var omfattet af bekendtgørelsens § 2, stk. 2.

Arrestinspektøren har oplyst at den pågældende funktionær fungerede som natleder og derfor havde kompetence til at træffe afgørelse om anbringelse i sikringscelle.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig at den pågældende funktionær var leder af natholdet og dermed havde kompetencen efter arresthusets interne regler.

Beslutningen om ophør af anbringelsen blev i 3 tilfælde truffet af en fængselsfunktionær, i det ene tilfælde en fængselsfunktionær på prøve.

Jeg bad om at få oplyst om de fængselsfunktionærer der stod anført som dem der traf afgørelse om ophør, formelt også traf denne afgørelse. Hvis det var tilfældet, bad jeg om at få oplyst om de (ifølge de interne regler som jeg havde gengivet) havde kompetence til at træffe beslutning om ophør af sikringscelleanbringelse.

Arrestinspektøren har oplyst følgende:

"Arresthuset oplyser, at ved anbringelsen den 19. november 2008 fremgår det af sagen, at det er den tilstedeværende funktionær der træffer afgørelsen, da indsatte afhentes for at blive transporteret til Psykiatrisk Hospital. Tilføjelse: Denne var ikke kompetent. Det fremgår ikke klart, om der var en leder tilstede på tidspunktet for ophøret. Men det må som udgangspunkt antages, at det har der været, og at denne har truffet beslutningen. Der sker beklageligvis det, at den der skriver sidste notat også skriver ophørsnotatet.

Kompetencereglerne er indskærpet overfor personalet.

I de 2 øvrige tilfælde var det de fængselsfunktionærer, der står anført som dem, der traf afgørelse om ophør, der formelt også traf denne afgørelse.

Vedrørende anbringelsen den 08.12.08 var fængselsfunktionæren fg. overvagt-mester, da han traf afgørelsen, og dette fremgår af beskrivelsen i rapporten. Det beror på en beklagelig skrivefejl i de interne regler, at en fungerende overvagt-mester ikke var tillagt kompetence til at træffe afgørelse om ophør, da det umiddelbart kun fremtræder som om, at arrestforvareren, en koordinerende overvagt-mester eller lederen af natholdet kan gøre dette. Det var imidlertid hensigten, at en fungerende overvagt-mester også skulle have bemyndigelse til at træffe afgørelse om ophør i lighed med bestemmelsen om anbringelse, og således er det også praktiseret.

Det vil komme til at fremgå af arrestinspektørens instruks om bemyndigelse og kompetence, at begrebet overvagt-mester også omfatter fungerende overvagt-mestre.

Ved anbringelsen den 06. juli 2009 er det natlederen (Post 20), der traf afgørelsen. Denne var derfor kompetent til at træffe afgørelsen."

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at kompetencereglerne er indskærpet over for personalet, og – som nævnt ovenfor – at arrestinspektørens instruks om bemyndigelse og kompetence er præciseret. Som anført af arrestinspektøren, var overvagt-mestre ikke nævnt i Arresthuset i Århus' interne regler om beslutning om ophør, men kun den koordinerende overvagt-mester (samt arrestforvareren og lederen af natholdet). Det fremstod derfor som om (fungerende) overvagt-mestre ikke var tillagt kompetence til at træffe beslutning om ophør.

Det bemærkes at jeg går ud fra at lederen af natholdet har status som fungerende eller jourhavende overvagtimester og dermed har kompetence til at træffe afgørelse om anbringelse og ophør af sikringscelleanbringelse efter arrestinspektørens instruks.

Det tilføjes at det af pkt. 12 i direktoratets vejledning om adgangen til intern delegation i kriminalforsorgens institutioner (vejledning nr. 11991 af 29. juni 2001) fremgår at en fungerende leder (stedfortræderen for institutionens leder) "i tilfælde af institutionslederens syge- eller feriefravær som hidtil [vil] fungere som institutionsleder".

Da kompetenceforholdene – også i relation til beslutning om ophævelse – skal fremgå af interne regler, gik jeg ud fra at arrestinspektøren også ville medtage dette forhold i arrestinspektørens instruks. Jeg bad om at få oplyst hvad der skete i den anledning.

Arrestinspektøren har oplyst at det vil blive indføjet i arrestinspektørens instruks hvem der kan træffe bestemmelse om ophør, og at denne bestemmelse vil svare til bestemmelsen om hvem der kan træffe afgørelse om anbringelse.

Arrestinspektøren har samtidig bemærket at arresthuset er blevet vejledt om at beslutning om ophør skal træffes af en "kompetent" person. Arresthuset er også vejledt om at den tjenestegørende fængselsfunktionær kun kan træffe beslutning om ophør hvis forholdene i det enkelte tilfælde ikke tillader at man afventer beslutning fra en "kompetent" person – med pligt til efterfølgende underretning af en kompetent person så hurtigt som muligt. Der er som nævnt ovenfor udfærdiget skriftlige vejledninger.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste, og at ophør af medtaget i den reviderede instruks af februar 2011 om arrestinspektøren har vedlagt.

Jeg bad arresthuset om at oplyse om sikringscellerapporter efterfølgende gennemses af ledelsen i arresthuset.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthusets ledelse gennemser rapporter om sikringscelleanbringelse. Arrestinspektøren har videre oplyst at det ikke længere er muligt at notere eventuelle bemærkninger i den elektroniske rapport, men at resultaterne sammendrages og danner grundlag for gennemgang/orientering på blandt andet personalemøder.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Fra sagen om min inspektion i 2008 af Arresthuset i Holstebro var jeg bekendt med at Arrestinspektøren for Midt- og Nordjylland den 28. oktober 2009 havde udfærdiget en skriftlig målsætning for gennemgang af flere sagstyper i de 12 arresthuse der hører under arrestinspektøren, herunder sager om anbringelse i sikringscelle.

Jeg bad arrestinspektøren om at oplyse om der havde været foretaget en gennemgang af rapporter om sikringscelleanbringelse i Arresthuset i Århus, og i så fald om at underrette mig om resultatet af denne gennemgang.

Arrestinspektøren har oplyst at der er foretaget en sådan gennemgang af rapporter om sikringscelleanbringelser i arresthuset i 2009. Gennemgangen vedrørte perioden fra 1. januar 2009 til 2. oktober 2009 hvor der var i alt 3 sager om sikringscelleanbringelse. Arrestinspektøren har vedlagt et notat om arrestinspektørens gennemgang af disse sager. Alle 3 sager indgik også i min undersøgelse.

Arrestinspektøren har desuden oplyst at der efterfølgende har været foretaget yderligere 2 gennemgange af sager om anbringelse i sikringscelle, og arrestinspektøren har også vedlagt notater herom. Disse undersøgelser har vedrørt perioden 1. januar 2010 til 5. august 2010 og 21. september 2010 til 5. januar 2011.

Jeg har desuden som nævnt modtaget de dele af vejledninger fra arrestinspektøren af henholdsvis 10. august 2010 og 29. marts 2011 der handler om sager om observatonscelle- og sikringscelleanbringelse.

Direktoratet har henholdt sig til det som arrestinspektøren har oplyst.

Jeg har noteret mig det oplyste og indholdet af de vedlagte notater. Det bemærkes for en ordens skyld at jeg ikke har taget stilling til arrestinspektørens gennemgang af de enkelte sager (hvoraf jeg kun kender de 3 sager nærmere der indgik i min gennemgang af sager i rapporten).

Ad 7.1.7. Undersøgelse for genstande mv.

I 8 af de 9 tilfælde blev de indsatte visiteret i forbindelse med indsættelsen i sikringscelle. I 7 tilfælde blev den indsatte også omklædt.

I begge de tilfælde hvor der ikke skete omklædning, var der tale om overførsel fra et andet arresthus, og de indsatte ankom henholdsvis kun iført underbukser og helt uden tøj på. I det ene tilfælde var det krydset af at der ikke skete visitation, mens det i det andet tilfælde var krydset af at der skete visitation. Det tilfælde hvor der var svaret ja til visitation, er det tilfælde den indsatte der ankom nøgen, mens der blev svaret nej til visitation i det tilfælde hvor den indsatte kun var iført underbukser.

Jeg bad om at få oplyst baggrunden for de forskellige svar med hensyn til visitation i disse 2 tilfælde.

Arrestinspektøren har oplyst følgende:

"Arresthuset oplyser, at ved anbringelsen den 19.11.2008 ankom indsatte nøgen til arresthuset og blev af indlysende grunde ikke afklædt. Han blev derfor kun visiteret (besigtiget) før anbringelsen og blev tilbudt institutionens undertøj.

Ved anbringelsen den 27. april 2009 ankom indsatte kun iklædt et par underbenklæder. Indsatte blev besigtiget før anbringelsen, men blev ikke omklædt. Det beror på en fejl, at der i rapporten er noteret 'nej' til visitation. Som alle andre indsatte, der anbringes i sikringscelle, blev indsatte tilbudt en undertrøje som en fast del af proceduren."

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig at det er en fejl at der i det ene tilfælde er svaret nej til visitation idet der i dette tilfælde (ligesom i det andet tilfælde) er sket visitation i form af en besigtigelse af den indsatte.

Det tilføjes at mit spørgsmål, som det fremgår af rapporten, alene sigtede til de forskellige svar (ja og nej) med hensyn til visitation og ikke tillige til spørgsmålet om afklædning/omklædning.

Ad 7.1.10. Fast vagt

Efter straffuldbyrdslovens § 66, stk. 4, skal en indsat der er tvangsfikseret, have fast vagt.

Jeg gengav en tidligere tilkendegivelse fra direktoratet om at en turnusordning hvor den enkelte funktionær kun varetager funktionen som fast vagt i en halv time ad gan-

gen, efter direktoratets mening ikke på fuldt tilstrækkelig måde tilgodeser hensynet bag ordningen med fast vagt.

Jeg noterede mig at den faste vagt i de fleste af de konkrete tilfælde havde udført flere på hinanden følgende tilsyn med den indsatte.

Jeg bad arresthuset om at oplyse om der er retningslinjer for hvor lang tid ad gangen en funktionær er udpeget som fast vagt.

Arrestinspektøren har oplyst at der ikke er lavet retningslinjer, men at det som udgangspunkt tilstræbes, at ingen sidder vagt ved indsatte mere end 30 minutter ad gangen. Der laves altid en plan med tider, så den enkelte ansatte kan se hvornår han/hun skal sidde vagt ved sikringscellen. Arrestinspektøren vil medtage dette i den interne regelsamling.

Arrestinspektøren har videre oplyst at det (på grund af manglende pc ved sikringscellen) ikke er muligt at gøre notat i klientsystemet, mens man sidder vagt ved sikringscellen, og at notaterne derfor samles og skrives ind senere, ofte af én funktionær hvis navn kommer til at stå på observationsarket.

Direktoratet har udtalt følgende:

”Ved skrivelse af 9. maj 2003 udsendte direktoratet en skrivelse om ombudsmandens tilkendegivelse om fast vagt hos sikringscelleanbragte. Det fremgår af skrivelserne, at en turnusordning, hvor den enkelte fængselsbetjent kun varetager funktionen som fast vagt i en halv time ad gangen, ikke på fuldt tilstrækkelig vis tilgodeser hensynet bag ordningen med en fast vagt. Direktoratet henviste til, at de korte vagtperioder, på grund af den manglende kontinuitet, gør det vanskeligt at foretage en korrekt bedømmelse af den indsatte, herunder vedrørende spørgsmålet om ophævelse af fikseringen. Det fremgik endvidere af skrivelserne, at dette synspunkt ikke er til hinder for, at fængselsbetjenten efter en konkret vurdering afløses efter en periode af en halv times varighed, f.eks. fordi det viser sig, at den indsatte er meget udskældende og spyttende m.v.

Skrivelsen blev sendt til Kriminalforsorgens lukkede fængsler og Arresthusene i Ålborg, Århus, Esbjerg og Køge. Direktoratet finder det på den baggrund beklageligt, at retningslinjerne ikke er blevet fulgt i Arresthuset i Århus. Direktoratet har meddelt arrestinspektøren dette og har samtidig bedt arrestinspektøren om, at den interne regelsamling tilrettes i overensstemmelse hermed.”

Jeg er enig med direktoratet i at det er beklageligt at de nævnte retningslinjer ikke er blevet fulgt i Arresthuset i Århus. Jeg går ud fra at det nu sker.

Jeg har noteret mig at direktoratet har bedt arrestinspektøren om at rette den interne regelsamling til i overensstemmelse med skrivelsen af 9. maj 2003, og jeg går ud fra at det er sket. Jeg har samtidig noteret mig at dette forhold er medtaget i arrestinspektørens vejledning af 29. marts 2011.

I tilslutning hertil bemærker jeg at det efter min opfattelse er uheldigt at det på grund af det forhold at en person har skrevet alle notater om flere tilsyn som andre har foretaget, ind i klientsystemet, er fremstået/fremstår som om én person har ført flere på hinanden følgende tilsyn. Hvis et notat indføres af en anden end den der har udført tilsynet, bør det – som det også var sket i nogle af tilsynsnotaterne – udtrykkeligt fremgå hvem der udførte tilsynet.

Ad 7.2.6. Kompetence mv. (anbringelse i observationscelle)

Beslutningen om anbringelsen i observationscelle blev i et af tilfældene truffet af en fængselsfunktionær på prøve. Det drejede sig om en anbringelse den 21. september 2009 der skete om natten, kl. 01.49. Feltet til notat om underretning var ikke udfyldt i dette tilfælde.

Jeg bad om at få oplyst om funktionæren i dette tilfælde havde kompetence til at træffe afgørelse, eller om der var tale om en situation der ikke tillod at man afventede en beslutning fra en kompetent person, jf. arresthusets interne regler.

Arrestinspektøren har oplyst følgende:

”Arresthuset oplyser, at den pågældende funktionær ikke havde kompetence til at træffe beslutningen. Der var umiddelbart ikke tale om en situation, der ikke tillod, at man afventede en beslutning fra en kompetent person. Der har efterfølgende været fokus på kompetencereglerne omkring disse anbringelser, og der er siden sket vejledning og undervisning af personalet omkring kompetencereglerne.”

Direktoratet har udtalt følgende:

”Direktoratet finder det beklageligt, at beslutningen om anbringelse i observationscelle blev truffet af en medarbejder, som ikke på daværende tidspunkt, hverken generelt eller konkret, havde kompetence til det.

En forskrift, hvorefter en afgørelse af en vis konkret indgribende karakter alene kan træffes af nærmere bestemt overordnet personale, medmindre der foreligger uopsættelige situationer, i hvilke der så forudsættes at skulle ske underretning kort tid efter, må betragtes som en garantiforskrift, idet kompetencekravets formål er at sikre, at der træffes en lovlige og korrekt afgørelse. Ud fra en generel væsentlighedsvurdering må tilsidesættelse af en garantiforskrift i forbindelse med en – som hér – bebyrdende afgørelse som udgangspunkt medføre afgørelsens ugyldighed, medmindre det konkret kan godtgøres, at tilsidesættelsen af forskriften har været uden betydning for den truffe afgørelse.

Det er ikke muligt ud fra de foreliggende oplysninger at vurdere dette. Direktoratet har på den baggrund anmodet arrestinspektørrembedet om en begrundet udtalelse om, hvorvidt den konkrete afgørelse om anbringelse i observationscelle efter arrestinspektørrembedets vurdering ville have været truffet, såfremt afgørelsesgrundlaget var blevet forelagt en medarbejder med kompetence til at træffe sådanne afgørelser.”

Jeg er enig med direktoratet i at det er beklageligt at afgørelsen i det konkrete tilfælde blev truffet af en medarbejder der ikke havde kompetence til at træffe afgørelsen.

Jeg har noteret mig at direktoratet har bedt arrestinspektøren om en udtalelse vedrørende dette forhold, og jeg beder om at blive underrettet om arrestinspektørens udtalelse og direktoratets opfølgning herpå.

Jeg har endvidere noteret mig det som arrestinspektøren har oplyst om at personalet efterfølgende er vejledt om og undervist i kompetencereglerne.

Jeg gengav reglerne om ophør i henholdsvis arresthusets interne regler og arrestinspektørens (senere) instruks.

Jeg bad om at få oplyst om de fængselsfunktionærer der stod anført som dem der traf afgørelse om ophør i 3 nærmere angivne tilfælde, formelt også traf denne afgørelse. Hvis det var tilfældet, bad jeg om at få oplyst om de (efter arresthusets interne regler) havde kompetence til at træffe beslutning om ophør af observationscelleanbringelse.

Arrestinspektøren har oplyst at de fængselsfunktionærer der står anført som dem der traf afgørelse om ophør, også formelt traf denne afgørelse.

Arrestinspektøren har videre oplyst at de pågældende funktionærer i ingen af de 3 tilfælde havde kompetence til at træffe afgørelse om ophør. I det ene af tilfældene blev den indsatte udtaget og overgivet til politiet da indsatte skulle fremstilles i retten. Det fremgår ikke af sagen om det var muligt at afvente en leder, men som udgangspunkt må det have været årsagen til at afgørelsen ikke blev truffet af en leder.

Arrestinspektøren har endvidere henvist til ovenstående om vejledning og undervisning af personalet om/i kompetencereglerne. Arrestinspektøren har desuden bedt arresthuset om fremover at notere i sagen hvorfor afgørelsen var uopsættelig.

Direktoratet har udtalt følgende:

”Direktoratet finder det beklageligt, at beslutningen om ophør i disse tre tilfælde blev truffet af en medarbejder, som ikke på daværende tidspunkt, hverken generelt eller konkret, havde kompetence til det.

Under henvisning til, at der i de nævnte tilfælde var tale om lempende foranstaltninger og til det af arrestinspektørembedet anførte vedrørende det efterfølgende lokale fokus på området gennem vejledning og undervisning, finder direktoratet ikke grundlag for at foretage videre.”

Jeg er enig med direktoratet i at det er beklageligt at afgørelsen i de konkrete tilfælde blev truffet af medarbejdere der ikke havde kompetence til at træffe afgørelsen.

Jeg har noteret mig begrundelsen for at direktoratet ikke har fundet grundlag for at foretage sig mere vedrørende dette forhold. Jeg har ingen bemærkninger hertil.

Jeg bad om oplysning om hvorvidt ledelsen i arresthuset gennemser rapporter om observationscelleanbringelse.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthusets ledelse gennemser rapporter om observationscelleanbringelse. Arrestinspektøren har videre oplyst at det ikke længere er muligt at notere eventuelle bemærkninger i den elektroniske rapport, men at resultaterne sammendrages og danner grundlag for gennemgang/orientering på blandt andet personalemøder.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg havde i øvrigt noteret mig at observationscelleanbringelse også indgår blandt de sagstyper som Arrestinspektøren for Midt- og Nordjylland ville foretage gennemgang af. Jeg bad arrestinspektøren om at oplyse om der havde været foretaget en gennemgang af rapporter om sikringscelleanbringelse [der skulle have stået observationscelleanbringelse] i arresthuset, og i så fald om underretning om resultatet af denne gennemgang.

Arrestinspektøren har oplyst at der er foretaget en gennemgang af rapporter om observationscelleanbringelse i arresthuset i 2009. Gennemgangen vedrørte perioden fra 1. januar 2009 til 2. oktober 2009, men det var dog kun de 10 seneste sager inden for denne periode der blev gennemgået. Arrestinspektøren har vedlagt et notat om arrestinspektørens gennemgang af disse 10 sager (der indgår i det under pkt. 7.1.6 omtalte notat om arrestinspektørens gennemgang af sager om sikringscelleanbringelse i samme periode). 3 af sagerne indgik også i min undersøgelse (der omfattede anbringelser fra den 20. september 2009 til og med den 5. november 2009).

Arrestinspektøren har desuden oplyst at der efterfølgende har været foretaget yderligere 2 gennemgange af sager om anbringelse i observationscelle. De notater om arrestinspektørens gennemgang af sager om sikringscelleanbringelse som jeg har modtaget under pkt. 7.1.6, omfatter også sager om observationscelleanbringelse og inden for samme periode.

Direktoratet har udtalt at direktoratet ingen bemærkninger har hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og indholdet af de nævnte notater for så vidt angår gennemgangen af anbringelser i observationscelle. Det bemærkes for en ordens skyld at jeg ikke har taget stilling til arrestinspektørens gennemgang af de enkelte sager (hvoraf jeg kun kender de 3 sager nærmere der indgik i min gennemgang af sager i rapporten).

Ad 7.2.7. Undersøgelse af den indsatte person

I 1 tilfælde var der ikke sket visitation forud for indsættelsen i observationscellen. Begrundelsen herfor var at der ikke var kvindeligt personale til stede i arresthuset på det pågældende tidspunkt. Der var tilsyn med den indsatte ca. hver halve time under anbringelsen.

Jeg bad om at få oplyst om det blev overvejet at tilkalde kvindeligt personale, f.eks. fra politistationen, og om der er en fast procedure for skærpet tilsyn i sådanne tilfælde (indtil der kan finde visitation sted).

Arrestinspektøren har oplyst følgende:

”Arresthuset oplyser, at det er normal procedure, at indsatte, der indsættes i OBS celle undersøges på person. I dette konkrete tilfælde var der ikke kvindeligt personale til stede. Man overvejede ikke at tilkalde kvindeligt personale fra politistationen, da det blev vurderet, at pågældende i det konkrete tilfælde ikke var til fare for sig selv eller andre.

Der er ikke en fast procedure for skærpet tilsyn i sådanne tilfælde. Skærpet tilsyn vil altid bero på en konkret vurdering.”

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Direktoratet har desuden oplyst at direktoratet har meddelt arrestinspektøren at der i tilfælde hvor visitation på den ene side vurderes nødvendig, men på den anden side konkret ikke kan foretages fordi der ikke er kvindeligt personale tilstede, skal føres skærpet tilsyn (indtil visitation kan finde sted).

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at det blev vurderet at den indsatte i det konkrete tilfælde ikke var til fare for sig selv eller andre.

Jeg er enig med direktoratet i at der i den situation som direktoratet har beskrevet, skal føres skærpet tilsyn med den indsatte indtil der kan ske visitation.

Ad 7.2.8. Lægetilkald og lægetilsyn

Jeg bad direktoratet om at oplyse hvordan institutionerne skal forholde sig hvis den (vagt)læge der tilkaldes, afviser at komme fordi lægen anser det for unødvendigt.

Direktoratet har oplyst følgende:

”Efter § 19, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 440 af 30. maj 2008 om udelukkelse fra fællesskab, herunder anbringelse i observationscelle m.v., i arresthuse og fængsler, skal der tilkaldes læge, hvis der er mistanke om sygdom, herunder om tilska-

dekomst, hos den indsatte i forbindelse med anbringelsen (nr. 1), eller den indsatte selv anmoder om lægehjælp (nr. 2).

Ved anbringelse i observationscelle skal der således altid gennemføres tilsyn, hvis der tilkaldes læge.

I de situationer, hvor institutionens egen faste læge har mulighed for at komme til stede, vil dette som regel være uproblematisk, idet denne læge – foruden de almindelige lægelige opgaver – vil være ansat til tillige at bistå med særlige fængselsmæssige opgaver.

Læger tilknyttet regionernes vagtlægeordning fungerer som stedfortrædere for institutionernes faste læge udenfor almindelig åbningstid, bortset fra på Københavns Fængsler, som er døgnbemandet med lægeligt personale tilknyttet Vestre Hospital under Københavns Fængsler.

En vagtlæge tilknyttet vagtlægeordningen er således principielt ikke forpligtet til at møde op for at give bistand til særlige fængselslægelige opgaver. Lægevagterne er kun ansat af regionerne til at give regionernes sygesikringsberettigede borgere lægefaglige sygesikringsydelser, der ikke omfatter forebyggende tiltag.

Kriminalforsorgens konsulent i almenlægelige spørgsmål, overlæge Knud Christensen, har oplyst, at det til trods herfor i praksis er erfaringen, at de regionale lægevagter er villige til at yde Kriminalforsorgens institutioner en ekstra ydelse, og at regionerne ikke nægter deres lægevagter at give disse private lægelige ydelser under deres vagter.

Det kan supplerende oplyses, at direktoratet den 19. januar 2010 skriftligt har informeret alle Kriminalforsorgens institutioner om, at det – af hensyn til et så smidigt samarbejde som muligt med regionernes vagtlæger – er vigtigt, at fængselspersonalet er instrueret om, at de i forbindelse med tilkald af vagtlæge tydeliggør overfor denne, at Kriminalforsorgen kun anmoder om en vurdering af den pågældende indsattes sygdomstilstand, og at vagtlægen på ingen måde skal godkende selve anbringelsen og/eller fikseringen.”

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder om direktoratets brev af 19. januar 2010 til alle kriminalforsorgens institutioner.

Ad 7.2.10. Ophør og varighed

I 1 tilfælde fremgik det at den indsatte blev kørt på skadestuen ca. 45 minutter efter anbringelsen i observationscelle. Der er 2 tilsynsnotater mere der er skrevet ca. 1 time senere og med 2 minutters mellemrum der oplyser henholdsvis at den indsatte var kommet tilbage fra skadestuen og udtaget af observationscellen.

Jeg bad om at få oplyst hvorfor denne anbringelse ikke var noteret som ophørt i forbindelse med overførslen til skadestuen.

Arrestinspektøren har oplyst at den indsatte rettelig skulle have været noteret som udtaget på tidspunktet for overførslen til skadestuen. At det ikke er sket, skyldes en fejl.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Opfølgning

Jeg har bedt om tilbagemelding vedrørende enkelte punkter, jf. nærmere ovenfor. Jeg beder om at arresthuset og arrestinspektøren også denne gang sender de oplysninger mv. som jeg har bedt om, tilbage gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen, som jeg også beder om en udtalelse.

Underretning

Denne rapport sendes til Arresthuset i Århus, Arrestinspektøren for Midt- og Nordjylland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Lennart Frandsen
Inspektionschef